

Oppimääränvalintakeskustelu perusopetuksessa

Joskus oppilaan suomen kielen oppimäärää halutaan vaihtaa. Jos huoltaja ja koulu eivät ole oppimäärästä yhtä mieltä, järjestetään oppimäärän valinnasta keskustelu. Keskustelun tavoitteena on kuulla huoltajaa, kertoa S2-oppimäärän tavoitteista ja sisällöistä sekä poistaa mahdollisia harhaluuloja. Keskustelusta kirjataan muistio Wilmaan tai vastaavaan käytössä olevaan oppilashallintojärjestelmään.

Keskustelun osallistujat: Huoltaja(t), oppilas, luokanopettaja tai luokanohjaaja, S2-opettaja, mahdolliset muut opettajat, tulkki

Käsiteltävät asiat:

1. Oppilaan kielitaidon arviointi

- Käydään huoltajan kanssa läpi, miten oppilaan kielitaitoa on arvioitu
- Kuvataan huoltajalle oppilaan kielitaitoa kielen eri osa-alueilla (puhumisen taito, kuullun ymmärtämisen taito, kirjoittamisen taito, lukemisen taito)
- Kerrotaan huoltajalle, millä tavalla oppilas suoriutuu opinnoistaan kielitaitonsa avulla

2. Suomen kielen oppimäärien esittely huoltajalle

- Suomi äidinkielenä: oppilaalle ei tarjota tukea kielitaidon puutteesta johtuen
- Suomi toisena kielenä: oppilaan suomen kielen taidon puute otetaan huomioon kaikessa opiskelussa ja toiminnassa koulussa

3. S2-oppimäärän tarkempi esittely huoltajatiedotteen (liite 1) avulla

- Huoltajatiedote annetaan huoltajalle kotikielelle käännettynä versiona, jos kielivaihtoehto on saatavilla.
- Oppimäärän joustavuus: Korostetaan, että valinta ei ole lopullinen, vaan sitä voidaan nivelvaiheissa muuttaa oppilaan kielitaidon kehittyessä.
- S2-oppilaan arki koulussa: Käydään läpi sitä, miten käytännössä koulussa S2-oppimäärä näkyy
- Painotetaan, että oppilas ei jää mistään paitsi, vaan saa lisää.
- S2-oppilas on S2-oppilas kaikissa koulun tilanteissa, ei vain S2-tunneilla
- Suomen kielen taidon puutteen huomioiminen ja tukeminen muissa oppiaineissa, mahdollinen omakielinen tuki
- S2-opettajan pienryhmä tai rinnakkaisopetus osalla tai kaikilla suomen kielen tunneilla
- S2 ja jatko-opintojen tasa-arvo: käydään läpi OPH:n suositus yhdenvertaisuudesta.

4. Oppimäärän suosittelu ja valinta

- Koulu suosittelee oppilaalle S2- tai S1-oppimäärää. Jos oppilaan suomen kielen kielitaito ei kaikilla kielen osa-alueella vielä vastaa äidinkielisen suomenpuhujan kielitaitoa, oppilaalle suositellaan suomi toisena kielenä -oppimäärää.
- Suositus kirjataan muistioon.
- Huoltaja valitsee jommankumman oppimäärän. Valinta kirjataan muistioon.
- Oppilas opiskelee jatkossa huoltajan valitseman oppimäärän mukaisesti.

TIETOA HUOLTAJILLE SUOMI TOISENA KIELENÄ (S2) OPINNOISTA PERUSKOULUSSA

Suomi toisena kielenä -opetus (S2, STK) on tarkoitettu kaikille oppilaille, jotka käyttävät suomen lisäksi muita kieliä kotona. Opetuksessa noudatetaan valtakunnallista opetussuunnitelmaa, joka on täsmennetty kunnittain. S2-opetus ei ole tukiopetusta.

Kielitaitoon liittyy monta eri osaa. Keskeisimmät osa-alueet ovat kielellä puhumisen taito, kielellä lukemisen taito, kielellä kirjoittamisen taito ja kuullun ymmärtämisen taito. Jos oppilaan taso ei jollain näistä vastaa suomea äidinkielenään käyttävän tasoa, hänelle valitaan S2-oppimäärä.

Turun perusopetuksessa jokainen monikielinen oppilas on oikeutettu S2-oppimäärään, jos se on hänen etunsa. Väestörekisterimerkintä toimii suuntaa antavana, mutta myös niissä tapauksissa, joissa väestörekisteriin on merkitty äidinkieleksi suomi, voi oppilas saada S2-statuksen, jos todellinen kotikieli on jokin muu.

Oppilaalle pitää olla valittuna oppimäärä perusopetuksen alkaessa.

1. Jos oppilas siirtyy perusopetukseen varhaiskasvatuksesta, suomen kielen oppimäärä valitaan esiopetuksen ja huoltajien yhteistyössä. Esiopetus suosittelee sopivaa oppimäärää ja huoltaja tekee päätöksen. Varhaiskasvatuksessa on käytössä Kielipedatyöväline oppilaan kielitaidon kehityksen seuraamiseen, ja tavoitteena on vakainaistaa Kielipedan systemaattinen käyttö. Esiopetus siirtää tiedon oppilaan kielitaidosta perusopetukseen.
2. Jos monikielinen oppilas tulee varhaiskasvatuksen ulkopuolelta tai hänen suomen kielen taidostaan ei ole muulla tavoin todettua varmuutta, hänen oppimääräkseen valitaan suomi toisena kielenä. Oppilaan opettajat tutustuvat oppilaaseen ja arvioivat hänen suomen kielen taitoaan. Oppimäärästä keskustellaan huoltajan kanssa ensimmäisen syyslukukauden aikana. Koulu suosittelee oppilaalle joko S2-oppimäärää tai suomi äidinkielenä -oppimäärää oppilaan edun mukaisesti oppilastuntemuksen perusteella. Huoltaja tekee päätöksen oppimäärästä.
3. Jos oppilas tulee kouluun kesken perusopetuksen, tarve S2-oppimäärästä päätetään lähettävän koulun arvioon perustuen.
4. Jos oppilas siirtyy perusopetukseen valmistavasta opetuksesta, hänelle valitaan S2-oppimäärä.

Oppilaan kielitaito kehittyy koko ajan. Oppimäärää voidaan tarvittaessa muuttaa. On suotavaa, että oppimäärän valinta on pitkäkestoinen, minkä vuoksi päätös tulee tehdä aina harkiten. Oppimäärästä käydään keskustelua erityisesti perusopetuksen alkaessa, siirryttäessä alkuopetuksesta kolmannelle luokalle sekä ala- ja yläkoulun nivelvaiheessa. Yhdeksännen luokan aikana oppimäärän vaihtoa ei enää suositella. Tavoitteena on, että oppilaalla on hänen oppimistaan parhaiten tukeva oppimäärä.

Suomi toisena kielenä -opetuksen tavoite on tukea lapsen monikielisyyskasvua ja tukea oppilaan akateemisen suomen taidon kehittymistä. S2-opetus kannustaa hyödyntämään muitakin oppilaan osaamia kieliä suomen kielen ja muiden aineiden opiskelussa. Tavoitteena on auttaa oppilasta saavuttamaan riittävä kielitaito eri oppiaineiden opiskelua varten. Opetus antaa oppilaalle välineitä kehittää kielitaitoaan jatkuvasti myöhemminkin elämässä. S2-opetuksessa vahvistetaan oppilaan positiivista kuvaa itsestään viestijänä ja autetaan häntä hahmottamaan omia vahvuuksiaan sekä käyttämään kieltä rohkeasti.

Oppilas ei siis jää ilman mitään, mikä tapahtuu omassa luokassa, vaan hän saa erityisesti lisää. S2-opetus jatkuu koko peruskoulun ajan, jos sille on tarve. Järjestelyjä voidaan tarvittaessa helposti muuttaa. S2-oppimäärästä on oppilaalle kuitenkin vain etua, sillä silloin opettajat osaavat auttaa myös muissa oppiaineissa. Myös arvioinnissa huomioidaan silloin, että suomi ei ole oppilaan vahvin kieli.

Suomea voi opiskella toisena kielenä myös lukiossa ja ammatillisissa opinnoissa. Jatko-opintoihin hakeutuminen onnistuu myös S2-oppimäärällä. Opetushallitus suosittaa yhdenvertaista kohtelua korkeakouluihin hakeutuville. Tavoite on, että suomen kielen oppimäärällä ei ole merkitystä opiskelijavalinnoissa. Esimerkiksi Turun ja Helsingin yliopistot toimivat näin.

Lisätietoja saat koulun S2-opettajalta ja omalta opettajalta.